

Аналітичний огляд податкової сфери

№3

Червень 2025

Ключові події

Перш ніж перейти до податкової аналітики за червень наша редакція хотіла б розпочати з короткого огляду ключових подій, що трапилися в Україні за останні кілька тижнів. Адже вони значною мірою змінюють політичний та інституційний контекст, у якому функціонуватиме Державна податкова служба.

Оновлення складу Уряду

16 липня 2025 року Верховна Рада звільнила прем'єр-міністра Дениса Шмигала, який очолював уряд понад п'ять років. Новий Уряд очолила Юлія Свириденко, колишня міністерка економіки та перша віцепрем'єрка.

Серед основних змін: до Міністерства економіки доєднали міністерства захисту довкілля та природних ресурсів та агрополітики. В Міністерство оборони ввійшло колишнє Міністерство стратегічних галузей, а новостворене Міністерство національної єдності було поглинуте Міністерством соціальної політики.

17 липня Верховна Рада проголосувала за призначення міністрів нового уряду. "За" проголосували 253 народні депутати. **Зміни в Уряді:**

- Тарас Качка - віцепрем'єр з європейської інтеграції
- Герман Галущенко - міністерство юстиції
- Денис Улютін - міністр соціальної політики
- Олексій Соболев - економіки, довкілля та агросфери
- Денис Шмигаль - міністр оборони
- Світлана Гринчук - міністерство енергетики

Посада міністра культури залишається вакантною.

Всі інші міністри зберегли свої посади. Олексій Кулеба залишився на посаді віце-прем'єр-міністра, який відповідає за регіональну політику. Ігор Клименко очолює Міністерство внутрішніх справ, Матвій Бідний - Мінмолодьспорту, Наталія Калмикова - Міністерство ветеранів, Андрій Сибіга - МЗС, Віктор Ляшко - МОЗ, Оксен Лісовий - Міносвіти, а Сергій Марченко - Мінфін.

Конкурс на посаду голови БЕБ

7 липня Кабінет Міністрів не призначив переможця відкритого конкурсу Олександра Цивінського директором Бюро економічної безпеки (БЕБ), попри рекомендації комісії. 8 липня Цивінський публічно звернувся з вимогою роз'яснити підстави, зокрема зауваження СБУ щодо безпекових ризиків. Комісія з відбору (в особі Донатаса Маласкевічюса) підтвердила, що повторне подання іншої кандидатури не планується - уряд має ухвалити рішення відповідно чинного законодавства. Водночас вже 23 червня кандидатуру Цивінського повторно надіслали в Уряд.

Комісія з відбору (в особі Донатаса Маласкевічюса) підтвердила, що повторне подання іншої кандидатури не планується - уряд має ухвалити рішення відповідно чинного законодавства. Водночас вже 23 червня кандидатуру Цивінського повторно надіслали в Уряд.

Закон №12414: незалежність НАБУ та САП

- 22 липня Верховна Рада ухвалила законопроект №12414, що змінює підпорядкування НАБУ та САП та ставить під загрозу незалежність органів. Попри застереження експертів і публічну критику, пізно ввечері того ж дня закон підписав Президент. В цей час в містах України вже почали проходити мирні протести.
- 23 липня відбулася закрита нарада в Офісі Президента після, якої він пообіцяв, що закон не вплине на роботу антикорупційних органів. Водночас громадськість була незадоволена відповіддю Президента, тож продовжила мирні демонстрації
- 24 липня група депутатів зареєструвала новий законопроект, який має на меті повернути незалежність антикорупційним органам. Того ж дня

Президент анонсував власний варіант законопроекту, який частково повертає НАБУ і САП незалежність. За планом ВР має розглянути його 31 липня.

Більше про ці події розповімо в дайджесті за липень.

У наступних розділах дайджесту — хроніка подій у сфері податкової політики за червень, включаючи впровадження SAF-T UA, аналітику оподаткування та інші тенденції у взаємодії бізнесу та ДПС.

Ключові новини

В червні 2025 року ДПС почали тестувати програмне забезпечення Єдиного реєстру ліцензіатів з виробництва та обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини та рідин, що використовуються в електронних сигаретах та Єдиного реєстру ліцензіатів та місць обігу пального. Через те що чіткої процедури надання ліцензій раніше не було це створювало корупційні ризики зловживань податківцям під час суб'єктивного прийняття рішень по тим чи іншим платникам податків. Наприклад, через відсутність чіткого переліку документів необхідних для заяви податкова могла нескінченно вимагати додаткові документи і затягувати надання відповідей.

1 червня 2025 р сформовано третій Перелік платників з високим рівнем дотримання податкового законодавства з моменту прийняття закону. Кількість платників в ньому складає 9 673 (+1 474 платників ніж в попередньому). Бізнес щиро зацікавлений потрапити в цей перелік через додаткові бонуси, такі як відсутність перевірок, отримання відшкодування ПДВ протягом 5-10 днів та особистого консультант-менеджера. Ця законодавча ініціатива покращила дотримання податкового законодавства та зменшила кількість корупційних ризиків через мінімізацію прямого спілкування бізнесу з податковою, принаймні, для великого і середнього бізнесу.

5-6 червня 2025 р Україна завершила двосторонні скринінгові зустрічі з Європейською Комісією за Розділом 16 «Оподаткування». Під час двосторонньої зустрічі з Європейською Комісією, 6 червня українська делегація презентувала прогрес України за кількома напрямками: пряме оподаткування, адміністративне співробітництво та ІТ-системи, а також антикорупційні заходи.

Тема місяця. Доходи з OnlyFans

У 2025 році 152 особи задекларували 132,8 млн грн, отриманих від платформи OnlyFans за звітний 2024 рік, що на 4% менше, ніж у попередньому році (138,9 млн грн). OnlyFans - один з світових лідерів розповсюдження платного юзер-генерованого контенту, першочергово еротичного характеру.

Проте, за наявною неофіційною інформацією щодо зареєстрованих акаунтів, [понад 5 тис. українців](#) отримували доходи з цієї платформи. Першочергово небажання декларувати ці доходи і велика доля тіньового заробітку українців через OnlyFans пов'язані з ризиками кримінального переслідування моделей за ст. 301 та ст. 212 КК України Кримінального Кодексу України (виготовлення і поширення порнографічного контенту, ухилення від сплати податків).

Тривалий період, попри заборону виготовлення і поширення відвертого контенту, цей ринок працював виключно через відсутність в податкової інформації про доходи таких моделей та, нерідко, через надання неправомірної вигоди правоохоронцям.

Наразі ДПС отримує офіційні відповіді від OnlyFans про доходи українців, відповідно, Національна поліція та Бюро економічної безпеки отримали доступ до цієї інформації та почали реєструвати кримінальні провадження. Важливо і парадоксально, що такі кримінальні провадження реєструвалися одразу після сплати моделями податків, для їх розслідування правоохоронці робили контрольні закупівлі і проводили експертизи контенту.

Тобто у моделей є тільки два шляхи: не платити податки та [спробувати домовитися з правоохоронцями](#), чи заплатити податки та все одно отримати кримінальне провадження через розповсюдження потенційно забороненого контенту та несплату податків. На сьогодні ця проблема досі існує і є яскравим прикладом недосконалого і суперечливого законодавства, яке створює суттєві корупційні ризики і збільшує тіньовий сегмент, або штовхає платників податків до релокації в інші країни.

Щоб вирішити цей парадокс у Верховній Раді зареєстрували законопроект № 12191 про декриміналізацію статті 301 КК України, який зібрав широку підтримку економічних think-tank та експертів. [За прогнозом BRDO](#), декриміналізація порнографії може принести бюджету 509 млн грн податків. Офіційна петиція¹ на підтримку законопроекту 12191 вже набрала необхідні 25000 підписів. Ухвалення законопроекту дозволить українцям не тільки сплачувати податки та не боятися, що постукають правоохоронці, але і напряду зменшить обсяг хабарів, які корумпують органи охорони правопорядку та судову систему, а також дозволить спрямувати зусилля БЕБ та поліції на запобігання більш суспільно небезпечним кримінальним правопорушенням.

Виконання Національної стратегії доходів (НСД)

Національна стратегія доходів передбачає низку антикорупційних заходів, які має реалізувати Державна податкова служба України (ДПС). З ключових новин по цих заходах варто підкреслити наступні:

- 1 В травні червні 2025 р ДПС ще не почала тендерні закупівлі щодо розробки програмного забезпечення ІКС «Обмін інформацією з іноземними компетентними органами». Враховуючи часові обмеження, є ризик, що ДПС взагалі втратить кошти виділені на 2025 р на розробку цього ІТ-рішення.

Нагадуємо, що впровадження системи надзвичайно важливе, щоб налагодити прозору співпрацю з іноземними податковими та іншими органами для обміну інформацією. Це не тільки збільшить якість і швидкість обміну даних в порівнянні з паперовими запитами, але усуне

⁴ <https://petition.president.gov.ua/petition/248984>

можливі корупційні ризики різноманітних способів маніпулювання податковою інформацією. Наприклад, спеціалізована ІКС, за задумом, прибере дублювання запитів з аналогічних питань, забезпечить збереження історії від створення проєкту запиту (підстав та причин його підготовки) до наслідків практичного застосування отриманої інформації від іноземного компетентного органу тощо. Такий інформаційний ланцюжок підвищить якість проведення документальних перевірок, зменшить ризики того, що отримана інформація ігнорується, аби враховується не повною мірою, губиться або викривляється. В перспективі такий повноцінний ІТ-обмін збільшить надходження до держбюджету та зменшить можливості корупції в цій сфері.

- 2 ДПС продовжує впровадження нової системи управління податковими ризиками, що має зменшити корупційні ризики, зокрема, через мінімізацію суб'єктивного підходу до вибору платників для перевірки (тобто, тиску на добросовісний бізнес та ігнорування ухилення від сплати податків недобросовісними платниками).

За результатами опрацювання першого переліку платників з найвищими податковими ризиками у січні-червні 2025 р проведено планові документальні перевірки 160 платників, з них - трьох великих платників податків. Після перевірок платники зобов'язані доплатити 606 млн грн до бюджету податків та виключити з свого обліку неправомірні витрати на 550 млн грн.

Водночас попри постанову Кабінету Міністрів України про запровадження експериментального проєкту щодо функціонування системи управління податковими ризиками, податкова не проводить публічного консультування з експертами та громадськістю щодо того, як побудована ця система. Така закритість та непрозорість є підґрунтям для корупційних ризиків.

- 3 Податкова продовжує займатися розробкою ІТ-рішення для е-аудиту. Після його впровадження процес проведення документальних перевірок платників стане прозоріше, суттєво покращиться автоматичне виявлення податкових ризиків. Через зменшення впливу людського фактора кількість корупційних ризиків під час аудиту зменшиться. Тому викликає занепокоєння прострочення вже на 3 місяці терміну виконання цього заходу, узгодженого в

Меморандумі України з МВФ. Станом на червень 2025 року податкова продовжила тестувати новий формат звітності SAF-T UA² через Е-кабінет, а також проводити консультації для бізнесу щодо її формування та подання. У червні таких файлів надійшло 94, зокрема 5 від учасників меморандумів про тестування такого формату звітності. Податківці постійно проводять консультації для бізнесу щодо формування та подання стандартного аудиторського файлу SAF-T UA.

- 4 Відсутній прогрес у розробці ІТ рішення щодо моніторингу виконання завдань працівниками податкових органів протягом червня 2025 року. Другий місяць поспіль ДПС узагальнює пропозиції та зауваження отримані від структурних підрозділів ДПС.

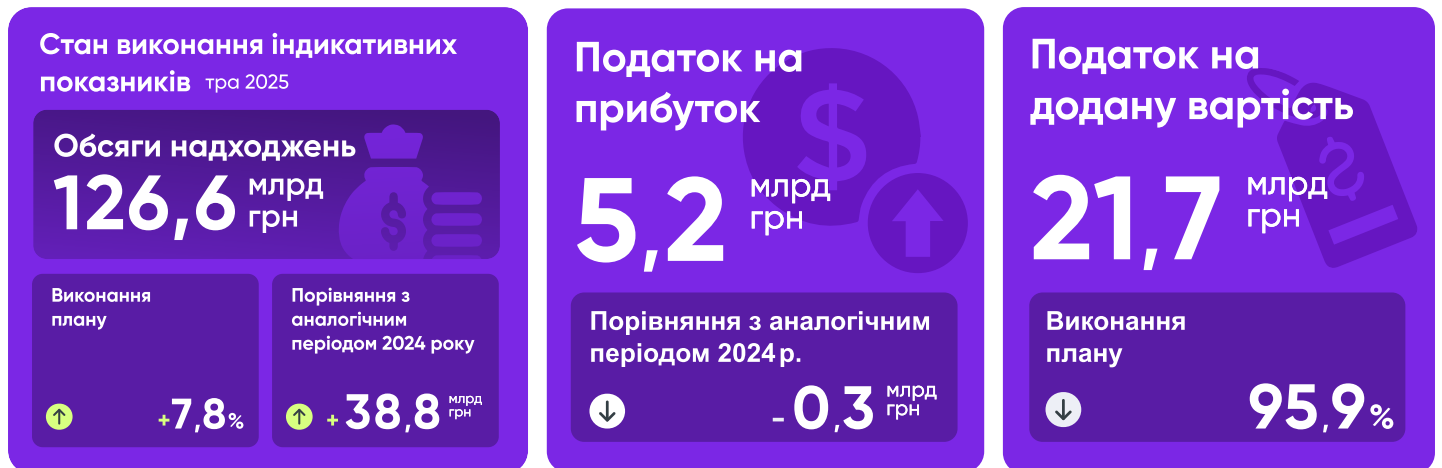
ІТ рішення щодо моніторингу виконання завдань працівниками податкових органів надасть:

- змогу автоматично відстежувати активності працівників ДПС, що дозволяє отримувати точні дані про їхню робочу діяльність;
- інформацію про продуктивність працівників ДПС, що дозволяє виявляти сильні та слабкі сторони, а також покращувати робочі процеси;
- відстежувати періоди концентрації та перерв, допомагаючи керівництву ефективніше керувати часом та зберігати продуктивність ДПС та ін.

Хоча ця інформаційна система напряду не має антикорупційного спрямування, вона надає великі можливості для пошуку аномалій в роботі окремих працівників, виявляючи ризики або неякісної роботи з певними платниками, або, навпаки, тиску на бізнес.

⁴ Уніфікований формат аудиторського файлу для полегшення обробки податкових даних

Виконання індикативів

У травні 2025 року до загального фонду бюджету надійшло 126,6 млрд грн податків та зборів. Це на 9,1 млрд грн або 7,8% більше за плановий показник Мінфіну на цей період. Це також на 38,8 млрд грн або на 44,2% більше, ніж за аналогічний період 2024 року.

Податок на прибуток – 5,2 млрд грн, показник Мінфіну виконано на 113%, разом з цим це менше на 0,3 млрд грн або на 5,5%, ніж в аналогічному періоді 2024 року. Перевиконання показників Мінфіну в червні 2025 р зумовлені сплатою податку платниками наперед.

Податок на додану вартість – 21,7 млрд грн, показник Мінфіну виконано на 95,9%, до бюджету не надійшло 0,9 млрд грн. За червень 2025 року надходження відносно аналогічного періоду 2024 року зросли на 2 млрд грн або на 10,3%.

У червні 2025 року платникам повернули 15,3 млрд грн ПДВ. Порівняно з травнем, залишок невідшкодованого ПДВ збільшився на майже 0,8 млрд грн та склав 31 млрд грн, що пояснюється трьома факторами:

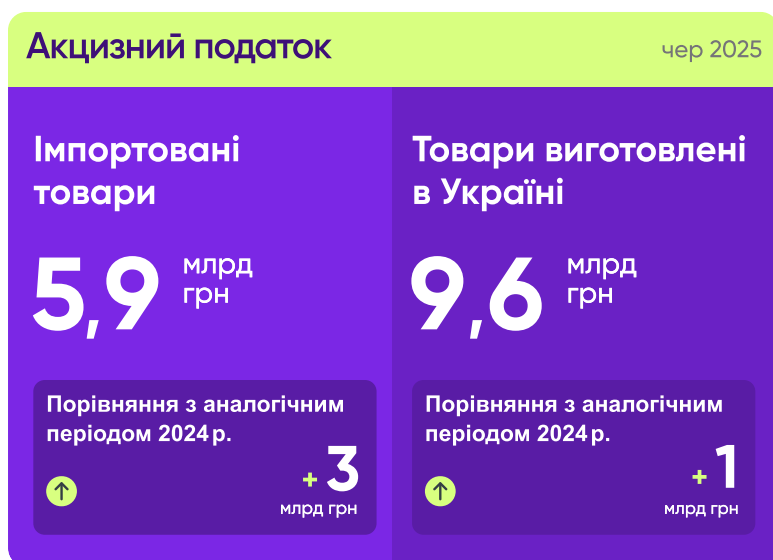
- Казначейство не перерахувало бізнесу всі належні суми на кінець місяця.
- Податкова направляє великий відсоток сум заявлених до відшкодування на документальні перевірки, в червні 2025 року 44,7% від суми заявки, тоді як за червень 2024 р цей показник складав 26,43%.
- Судові рішення про повернення ПДВ не виконувались вчасно.

Все це затягує процес виплат, збільшує тягар для економіки і створює потенційні корупційні ризики, оскільки мотивує бізнес до кулуарних домовленостей або роботи в тіні.

Податок на доходи фізичних осіб та військового збору – 30,1 млрд грн, в тому числі 13,4 млрд грн військового збору. За червень 2025 року надходження відносно аналогічного періоду 2024 року зросли на 12,2 млрд грн або на 67,6%.

Перевиконання надходжень, зокрема, зумовлені підвищенням ставки військового збору та номінальним ростом заробітних плат.

Акцизний податок з імпортованих товарів – 5,9 млрд грн, що на 3 млрд грн або на 104,8% більше, ніж в аналогічний період 2024 року. Зростання зумовлене, зокрема, підвищенням ставок акцизного податку та переплатою до бюджету, яка збільшилась з початку року на 9,6 млрд грн.

продовжують підвищувати офіційні заробітні плати, щоб мати можливість бронювати своїх працівників.

Акцизний податок з вироблених в Україні товарів – 9,6 млрд грн, на 1 млрд грн або на 11,8% більше відносно аналогічного періоду 2024 року. Втім, плановий показник Мінфіну виконано всього на 81,5%, до бюджету в червні не надійшло 2,2 млрд грн. Таке суттєве невиконання плану за акцизами на тютюн та пальне свідчить про недостатню ефективність протидії тіньовим схемам.

Адміністрування

Адміністрування торгівлі підакцизними товарами та електронікою залишається одним із ключових антикорупційних викликів для держави. В цих сферах сконцентровано найбільше корупційного капіталу, а високі ставки податків дозволяють отримувати велику маржу при нелегальній торгівлі такими товарами.

Ситуація в цих сферах за період січень-червень 2025 р наступна:

Алкоголь. Спиртовими заводами вироблено 20,39 млн декалітрів (дал) б.с. спирту, що на 51% більше за аналогічний період 2024 року. Також середній показник обсягу виробленого спирту за місяць у 2025 році збільшився до 3,39 млн декалітрів (дал) б.с. спирту або на 1,15 млн декалітрів (дал) б.с. спирту в місяць більше ніж у 2024 році.

Рівень сплати з ПДВ з вироблених обсягів по:

чер 2025

виробниках
спирту

2,3%

Порівняння з аналогічним
періодом 2024 р.

-1,7
відсоткових пунктів

виробниках
алкоголю

4,9%

Порівняння з аналогічним
періодом 2024 р.

-1,4
відсоткових пунктів

Рівень сплати з ПДВ з вироблених обсягів по:

- **виробниках спирту** зменшився до 2,3% або на 1,7 відсоткових пункти у порівнянні з 2024 роком, попри зростання обсягів виробництва;
- **виробниках алкоголю** впав до 4,9% або на 1,4 відсоткових пункти відносно 2024 року, попри зростання обсягів постачання.

Зниження рівня сплати по ПДВ при збільшенні обсягів виробництва напряду свідчить про зниження рівня доброчесності платників та збільшення тіньового сектору в галузі.

Тютюн. Виробниками тютюнових виробів вироблено близько 15,5 млрд шт. сигарет без урахування сигарил та ТВЕН. Це в середньому 2,6 млрд шт. сигарет у місяць. У травні 2025 року обсяг виробництва, після падіння у попередньому місяці, збільшився до 2,4 млрд шт. сигарет та досяг показника січня 2025 року,

але цей показник є меншим на 205 млн шт. до лютого 2025 року та на 412 млн шт. до березня 2025 року.

Держбюджет України за 6 місяців цього року отримав майже 63 млрд грн акцизного податку з тютюнових виробів, вироблених всередині країни та імпортованих. Це на 52% більше, ніж у 2024 році. Такі надходження зумовлені підвищенням акцизів, вартості тютюнових виробів та сплатою наперед податків платниками, така переплата з початку року збільшилась на 9,6 млрд грн.

План Мінфіну щодо внутрішнього виробництва тютюну за період січень-червень 2025 року перевиконано на 473 млн грн, проте у червні продовжується динаміка зі зменшення надходжень від акцизного податку з внутрішнього виробництва: якщо в травні 2025 року план Мінфіну не виконано на 613,3 млн грн (або 7,7%), то в червні показник невиконання збільшився і становить 1,7 млрд грн (або 22,3%).

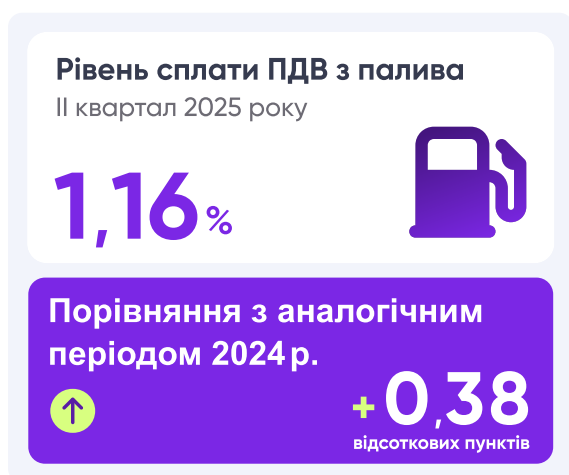
Рівень сплати ПДВ виробників тютюнових виробів зменшився до 15,38% або на 0,5 відсоткових пункти у порівнянні з 2024 роком, попри зростання обсягів виробництва у 2025 році.

Зниження рівня сплати ПДВ та часткове невиконання показників Мінфіну за доходами по галузі може свідчити про зменшення рівня доброчесності платників та вказувати на застосування платниками схем мінімізації податкових зобов'язань. Ключова схема - це нелегальне виробництво: як тими хто має ліцензію, так і тими, хто робить сигарети в неналежних примітивних умовах. До прикладу, якщо пачка цигарок коштує 115 грн, то приблизно 91 грн в ній податки. Робити сигарети на таких “виробництвах” надзвичайно вигідно.

Паливо. У січні - червні 2025 року 48 мереж АЗС сплатили майже 6,6 млрд грн податків (крім ЄСВ), з яких:

- 2,6 млрд грн податку на додану вартість; 1,4 млрд грн податку на прибуток підприємств, у тому числі 0,9 млрд грн авансового платежу;

- 1,6 млрд грн податку на доходи фізичних осіб;
- 0,6 млрд грн акцизного податку.

Рівень сплати ПДВ мережами АЗС становить 1,16 %, у порівнянні з 2024 роком цей показник збільшився на 0,38 відсоткових пункти.

По роздрібній торгівлі паливом, враховуючи зменшення обсягу реалізованого пального за період січень – червень 2025 року на 7% відносно аналогічного періоду 2024 року та

зважаючи на підвищення ставок акцизного податку на пальне з 1 вересня 2024 року, виторги з РРО за період січень – червень 2025 року збільшилися менше ніж на 1% відносно аналогічного періоду 2024 року.

Незначний ріст рівня сплати ПДВ при збільшенні обсягів реалізації та підвищенні ставок податку потребує якіснішого контролю податковими та правоохоронними органами.

Адміністрування у сфері приватних

охоронних служб. У січні - червні 2025 року платники галузі приватних охоронних служб сплатили 1,9 млрд грн податків – на 0,4 млрд грн більше, ніж за аналогічний період 2024 року. Приріст спостерігається по ПДВ + 0,2 млрд грн, податку на прибуток +0,03 млрд грн та ПДФО +0,1 млрд грн.

Рівень сплати ПДВ зріс з 11,8% в I кв. 2022 році до 13,0% в I кв. 2025 році, при цьому рівень сплати податку на прибуток впав з 1,26% до 0,81% в аналогічні періоди. Попри загальну тенденцію до поступового зростання заробітної плати, 31,2% активних суб'єктів галузі продовжують декларувати середню зарплату нижче законодавчо встановленого мінімуму.

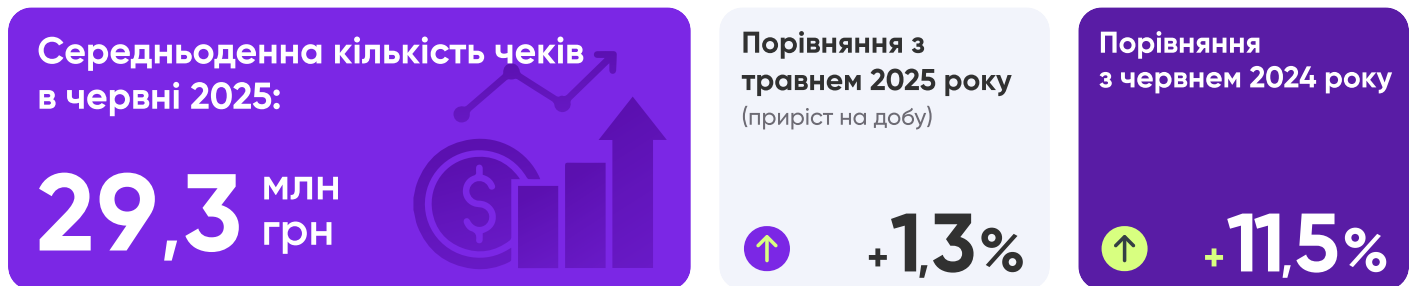
Так, навіть серед підприємств із доходом понад 40 млн грн у рік зафіксовано випадки, коли рівень середньої заробітної плати залишається нижчим за

мінімальний визначений законом. Такі платники також мають близько 10 працівників, що менше у 45 разів від платників, що мають аналогічний дохід та декларують повну сплату податків та найману працю. Тобто значна частина ринку досі використовує тіньові практики для зменшення суми податків через зарплати в “конвертах”, сірі схеми виведення готівки для такої зарплатні та неоформлених найманих працівників.

Що впливає і на сплату галуззю податку на додану вартість, податку на прибуток та інших податків. Відсутність системної роботи податкових органів у боротьбі з такими явищами породжує корупційні прояви, що періодично викривають правоохоронні органи.

Обсяги продажів через касові апарати. Виведення розрахункових операцій з тіні залишається важливим елементом боротьби з тіньовою економікою. Видача фіскальних чеків істотно підвищує підзвітність платників та позитивно впливає на їх доброчесність.

У червні 2025 року виторг за даними РРО/ПРРО становив 465,3 млрд грн при середньому виторгу на добу 15,5 млрд грн, тобто більше на 0,2 млрд грн або на 1,6% ніж у травні 2025 р, а також більше на 3,7 млрд грн або на 30,6% ніж у червні 2024 р.

Середньоденна кількість чеків у червні 2025 р склала 29,3 млн. Приріст чеків на добу у порівнянні з травнем цього року склав 370 тис. чеків або 1,3%, а також у порівнянні з червнем 2024 р - 3 млн або 11,5 %.

Це позитивний індикатор детінізації операцій у сфері роздрібної торгівлі та опосередкований показник зниження можливих корупційних проявів в цій сфері.

За даними dashboard.gr.gov.ua, розробленого [ГО "Технології прогресу"](#), у червні 2025 року зареєстровано 258 кримінальних проваджень, безпосередньо пов'язані з адмініструванням податків (ухилення від сплати податків, збут підакцизних товарів). Це на 97 більше, ніж в червні 2024 року, та на 76 більше, ніж у травні 2025 року. Це найвищий показник за рік.

Також у червні за порушення антикорупційного законодавства та етичних норм дисциплінарні стягнення отримали 8 працівників податкової (на 70 % менше, ніж за аналогічний період 2024 року), а одного посадовця (начальник управління по роботі з податковим боргом) звільнили.

Будьте в курсі усіх новин

Підписатися на дайджест

Архів дайджестів

Дайджест підготовлено ГО Технології прогресу у рамках проєкту Фіскальний огляд України: підвищення прозорості та нагляду в оподаткуванні, аудиті та державних витратах, що реалізується за підтримки Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні (EUACI).

Думки та погляди, висловлені експертами або організаціями в цьому проєкті/матеріалі/відео/курсі, не обов'язково відображають позицію EUACI, Європейського Союзу чи Міністерства закордонних справ Данії.